

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 17 lutego 2011 r. *

W sprawie C-494/09

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Commissione tributaria provinciale di Alessandria (Włochy), postanowieniem z dnia 18 listopada 2009 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 1 grudnia 2009 r., w postępowaniu:

Bolton Alimentari SpA

przeciwko

Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Alessandria,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes izby, D. Šváby, E. Juhász, G. Arestis i T. von Danwitz (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: J. Mazák,
sekretarz: A. Impellizzeri, administrator,

* Język postępowania: włoski.

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 9 grudnia 2010 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Bolton Alimentari SpA przez M. Merolę i C. Santacroce, avvocati,
- w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez G. Albenzia avvocato dello Stato,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez L. Bouyon i D. Recchię oraz przez B.-R. Killmanna, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 239 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. L 302, s. 1), w brzmieniu zmienionym

rozporządzeniem Rady (WE) nr 1791/2006 z dnia 20 listopada 2006 r. (Dz.U. L 363, p. 1, zwanego dalej „kodeksem celnym”), oraz art. od 308a do 308c i art. 905 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady nr 2913/92 (Dz.U. L 253, s. 1), w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 214/2007 z dnia 28 lutego 2007 r. (Dz.U. L 62, s. 6, zwanego dalej „rozporządzeniem wykonawczym”).

- 2 Niniejszy wniosek został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy spółką Bolton Alimentari SpA (zwaną dalej „spółką Bolton”) a Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Alessandria (zwaną dalej „Agenzia”) w przedmiocie wykluczenia spółki Bolton z udziału w kontyngencie taryfowym otwartym w dniu 1 lipca 2007 r., gdy włoskie urzędy celne są zamknięte, który to kontyngent uległ wyczerpaniu tego samego dnia.

Ramy prawne

- 3 Artykuł 239 kodeksu celnego stanowi:

„1. Należności celne przywozowe lub należności celne wywozowe podlegają zwrotowi lub umorzeniu w sytuacjach innych niż te określone w art. 236–238:

— określonych zgodnie z procedurą Komitetu,

— wynikających z okoliczności niespowodowanych świadomym działaniem ani ewidentnym zaniedbaniem [niespowodowanych oszustwem ani oczywistym zaniedbaniem] osoby zainteresowanej. Przypadki, w których można zastosować ten przepis, jak również tryb postępowania, określane są zgodnie z procedurą Komitetu. Dokonanie zwrotu lub umorzenia może zostać uzależnione od szczególnych warunków.

2. Należności są zwracane lub umarzane z powodów określonych w ust. 1 na pisemny wniosek dłużnika, złożony we właściwym urzędzie celnym w terminie dwunastu miesięcy, licząc od dnia powiadomienia dłużnika o tych należnościach.

[...]”.

4 Artykuł 308a rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„1. Z zastrzeżeniem odmiennych przepisów, jeżeli na podstawie przepisów wspólnotowych zostały otwarte kontyngenty taryfowe, to zarządzane są one zgodnie z chronologicznym porządkiem dat przyjęcia zgłoszeń o dopuszczenie do swobodnego obrotu.

[...]

4. Z zastrzeżeniem ust. 8, Komisja dokonuje przydziałów na podstawie daty przyjęcia zgłoszenia o dopuszczenie towarów do swobodnego obrotu i w zakresie, na jaki pozwala saldo danego kontyngentu. Priorytet ustalany jest zgodnie z porządkiem chronologicznym wspomnianych dat.

5. Państwa członkowskie bezzwłocznie przekażą Komisji wszystkie ważne wnioski o częściowe wykorzystanie kontyngentu, podając datę określoną w ust. 4, jak również dokładną wielkość, o którą wnioskowano w danym zgłoszeniu celnym.

[...]

7. Jeżeli wnioskowane wielkości, które mają być przyznane z kontyngentu taryfowego, są wyższe od pozostającego w dyspozycji salda, przydziałów dokonuje się proporcjonalnie do wnioskowanych wielkości.

8. Do celów niniejszego artykułu zgłoszenia o dopuszczenie towarów do swobodnego obrotu przyjęte przez organy celne dnia 1, 2 i 3 stycznia uważa się za przyjęte dnia 3 stycznia. Jednakże jeżeli jeden z tych dni przypada na sobotę lub niedzielę, uważa się, że zgłoszenie miało miejsce dnia 4 stycznia.

[...]”.

5 Artykuł 308b rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„1. Komisja dokonuje przydziału każdego dnia roboczego, z wyjątkiem:

— dni wolnych od pracy w instytucjach Wspólnoty w Brukseli,

[...]

2. Z zastrzeżeniem art. 308a ust. 8, przy każdym przydziale uwzględnia się wszystkie nierozpatrzone wnioski, które odnoszą się do zgłoszeń o dopuszczenie do swobodnego obrotu przyjętych do drugiego dnia poprzedzającego wniosek o przydział włącznie i które zostały przekazane Komisji”.

6 W świetle art. 308c rozporządzenia wykonawczego:

„1. Kontyngent taryfowy zostaje uznany za krytyczny, jak tylko 90% wstępnej ilości zostało wykorzystane lub tak zaklasyfikowane przez właściwy urząd.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, kontyngent taryfowy jest uznawany od dnia jego otwarcia jako krytyczny w każdym z następujących przypadków:

[...]

c) ekwiwalentny kontyngent taryfowy otwarty w ostatnich dwóch latach został wyczerpany przed ostatnim dniem [do ostatniego dnia] trzeciego miesiąca swojego okresu kontyngentu lub miał wyższą ilość wstępną niż kontyngent taryfowy, o którym mowa.

[...]”.

7 Artykuł 899 rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„1. Jeżeli organ celny podejmujący decyzję ustala, że wniosek o dokonanie zwrotu lub umorzenia złożony mu na mocy art. 239 ust. 2 kodeksu [celnego]:

- jest uzasadniany powodami odpowiadającymi jednej z okoliczności określonych w art. 900–903 oraz jeżeli nie są one wynikiem oszustwa lub oczywistego zaniebdania ze strony zainteresowanej osoby, zwraca lub umarza kwotę danych należności celnych przywozowych lub wywozowych,
- jest uzasadniony powodami odpowiadającymi jednej z okoliczności określonych w art. 904, nie zwraca ani nie umarza kwoty danych należności celnych przywozowych lub wywozowych.

2. W pozostałych przypadkach, z wyjątkiem tych, w których dokumentacja musi zostać przedłożona Komisji na podstawie art. 905, organ celny podejmujący decyzję sam decyduje o przyznaniu zwrotu lub umorzeniu należności celnych przywozowych lub wywozowych, jeżeli zachodzi szczególna sytuacja wynikająca z okoliczności, w których zainteresowanej osobie nie można przypisać oszustwa lub oczywistego zaniebdania.

W przypadkach, do których stosuje się art. 905 ust. 2 tiret drugie, organy celne mogą podjąć decyzję o zezwoleniu na zwrot lub umorzenie danych należności dopiero po zakończeniu procedury wszczętej zgodnie z art. 906–909.

[...]”.

8 W świetle art. 905 rozporządzenia wykonawczego:

„1. Jeżeli wniosek o zwrot lub umorzenie złożony na mocy art. 239 ust. 2 kodeksu [celnego] jest poparty dowodami, które mogłyby stworzyć szczególną sytuację, wynikającą z okoliczności, w których zainteresowanej osobie nie można przypisać oszustwa ani oczywistego zaniedbania, państwo członkowskie, do którego należy organ celny podejmujący decyzje, przekazuje sprawę Komisji do rozstrzygnięcia w ramach procedury przewidzianej w art. 906–909, jeżeli:

— organ ten uważa, że szczególna sytuacja jest wynikiem uchybienia Komisji w wypełnianiu swoich obowiązków,

[...]

2. Jednakże do przekazania określonego w ust. 1 nie dochodzi, jeżeli:

— Komisja już przyjęła decyzję zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 906–909 w sprawie przypadku, w którym występowały kwestie porównywalne pod względem faktycznym i prawnym,

— Komisja już rozpatruje przypadek, w którym występują kwestie porównywalne pod względem faktycznym i prawnym.

[...]”.

- 9 Artykuł 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 975/2003 z dnia 5 czerwca 2003 r. otwierającego i ustalającego zarządzanie kontyngentem taryfowym na przywóz konserw z tuńczyka objętych kodami CN 1604 14 11, 1604 14 18 i 1604 20 70 (Dz.U. L 141, s. 1) stanowi:

„Od dnia 1 lipca 2003 r. przywóz konserw z tuńczyka objętych kodami CN 1604 14 11, 1604 14 18 i 1604 20 70 pochodzących z jakiegokolwiek kraju jest uprawniony do zastosowania stawki celnej w wysokości 12% w granicach kontyngentu taryfowego otwartego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem”.

- 10 W świetle art. 2 rozporządzenia nr 975/2003:

„Kontyngent taryfowy jest otwierany corocznie przez wstępny okres pięciu lat. Jego wielkość przez pierwsze dwa lata jest ustalona w następujący sposób:

— 25 000 ton od dnia 1 lipca 2003 r. do dnia 30 czerwca 2004 r.,

— 25 750 ton od dnia 1 lipca 2004 r. do dnia 30 czerwca 2005 r.”.

- 11 Artykuł 6 tego rozporządzenia stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie może zostać poddane przeglądowi w ciągu drugiego roku po otwarciu kontyngentu taryfowego w celu przystosowania wielkości kontyngentu do potrzeb rynku wspólnotowego. Jeżeli przegląd taki nie zostanie jednakże zakończony na trzy miesiące przed dniem 30 czerwca 2005 r., kontyngent zostanie automatycznie przedłużony na rok następnny na wielkość 25 750 ton. Następnie kontyngent

taryfowy będzie regularnie przedłużany na jeden rok i o tę samą wielkość, o ile przegląd zostanie przyjęty nie później, niż na trzy miesiące przed zamknięciem bieżącego kontyngentu”.

12 Artykuł 8 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Działania Komisji wspomagane są przez Komitet Kodeksu Celnego [...], powołany na podstawie przepisów art. 247a rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92”.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

13 Kontyngenty taryfowe, z których spółka Bolton korzystała przy przywozie konserw z tuńczyka z Tajlandii w latach 2005 i 2006 r., zostały otwarte przez rozporządzenie nr 975/2003.

14 Aby skorzystać z kontyngentu taryfowego na okres od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 30 czerwca 2008 r., spółka Bolton przedstawiła zgłoszenia o dopuszczenie do swobodnego obrotu dotyczące konserw z tuńczyka pochodzących z Tajlandii, które to zgłoszenia zostały przyjęte przez włoskie urzędy celne dopiero w dniu 2 lipca z powodu zamknięcia urzędów w niedzielę.

15 W świetle przedstawionych przez Komisję uwag na piśmie przystąpiła ona w dniu 4 lipca 2007 r. do przydziału spornego kontyngentu taryfowego w porządku chronologicznym dat przyjęcia zgłoszeń celnych. Po przydziale kontyngentu taryfowego dla

wniosków o przyznanie kontyngentu zawartych w zgłoszeniach przyjętych w dniu 1 lipca 2007 r. kontyngent ten został wyczerpany w tym samym dniu, w którym nastąpiło jego otwarcie. Tak więc wniosek spółki Bolton o przyznanie kontyngentu nie został uwzględniony i wobec tego była ona zmuszona do zapłaty należności od dokonanego przywozu w pełnej wysokości.

- 16 Jak wynika z uwag Komisji, Agenzia zwróciła się do niej w dniu 16 lipca 2007 r. o regularyzację wniosków o przyznanie kontyngentu, które zostały wyłączone z przydziału kontyngentu z tego względu, że włoskie urzędy celne przyjęły je dopiero w poniedziałek 2 lipca 2007 r. W tym zakresie Agenzia powołała się na porozumienie administracyjne w sprawie zarządzania kontyngentami taryfowymi przyjęte przez Komitet Kodeksu Celnego w dniu 30 października 2007 r. (TAXUD/3439/2006-rev. IIT, zwane dalej „porozumieniem administracyjnym”). Podniosła ona, że w świetle pkt 15 tego porozumienia zgłoszenia przyjęte w niedzielę 1 lipca 2007 r. przez organy celne innych państw członkowskich powinny zostać rozpatrzone przez Komisję razem ze zgłoszeniami przyjętymi we Włoszech w poniedziałek 2 lipca 2007 r. Ponadto wskazała ona, że do rozpatrywanych w tej sprawie okoliczności należało przez analogię zastosować art. 308a ust. 8 rozporządzenia wykonawczego, dotyczący rozpatrywania wniosków przyjętych w ciągu pierwszych trzech dni w roku.

- 17 W dniu 16 sierpnia 2007 r. Komisja odpowiedziała pismem TAXUD B4 D (2007) 9241 (zwanym dalej „pismem TAXUD”), że nie mogła dokonać regularyzacji wniosków o przyznanie kontyngentu, które zostały przyjęte w dniu 2 lipca 2007 r. Wskazała, że przydział kontyngentów taryfowych jest dokonywany na podstawie art. 308a ust. 4 rozporządzenia wykonawczego w porządku chronologicznym i porozumienie administracyjne nie może tego zmienić.

- 18 Spółka Bolton zażądała zwrotu dodatkowej kwoty należności, które musiała uiścić od swego przywozu, powołując się na okoliczność, że nie miała możliwości konkurować z innymi importerami z Unii o dostęp do kontyngentu taryfowego na sprawiedliwych i niedyskryminacyjnych warunkach. Decyzją z dnia 17 listopada 2008 r. Direzione

regionale per il Piemonte e la Valle d'Aosta – Ufficio delle Dogane di Alessandria odmówiła żadanego zwrotu. Spółka Bolton wystąpiła do sądu krajowego z żądaniem stwierdzenia nieważności tej decyzji.

- 19 W tych okolicznościach Commissione tributaria provinciale di Alessandria postanowiła zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy wykładni art. 239 [kodeksu celnego] należy dokonywać w ten sposób, że oznacza on, iż w takim przypadku jak rozpatrywany w niniejszej sprawie, gdy państwo członkowskie stoi na stanowisku, że Komisja [...] nie dopuściła się nieprawidłowości i nie wystąpił żaden ze wskazanych w art. 905 ust. 1 [rozporządzenia wykonawczego] przypadków, państwo to może jednostronnie rozstrzygnąć w przedmiocie żądania zwrotu należności dłużnikowi w rozumieniu art. 899 ust. 2 [rozporządzenia wykonawczego]?

- 2) Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie jest twierdząca, to czy sformułowanie »sytuacja szczególna« zawarte w przywołanym powyżej art. 239 [kodeksu celnego] może dotyczyć wykluczenia importera wspólnotowego z kontyngentu taryfowego, którego otwarcie przypada na niedzielę, z tego powodu, że urzędy celne tego państwa członkowskiego są w niedzielę nieczynne?

- 3) Czy wykładni art. od 308a do 308c [rozporządzenia wykonawczego] oraz odpowiednich przepisów [porozumienia administracyjnego] należy dokonywać w ten sposób, że oznaczają one, iż w takim przypadku jak rozpatrywany w niniejszej sprawie państwo członkowskie powinno było zwrócić się wcześniej do Komisji o zawieszenie rzeczonego kontyngentu taryfowego w celu zapewnienia równego i niedyskryminacyjnego traktowania włoskich importerów w porównaniu z importerami z innych państw członkowskich?

- 4) Czy wykluczenie spółki Bolton [...], o którym Komisja zdecydowała w piśmie TAXUD, jest środkiem podjętym zgodnie z art. od 308a do 308c [rozporządzenia wykonawczego] oraz z odpowiednimi przepisami porozumienia administracyjnego [...], a zatem zgodne z prawem?”

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie dopuszczalności

- ²⁰ Rząd włoski uważa wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym za niedopuszczalny. Spółka Bolton powinna była zakwestionować przed Trybunałem Unii Europejskiej decyzję Komisji, w której została wykluczona z kontyngentu taryfowego, oraz pismo TAXUD potwierdzające to stanowisko. Zgodnie z orzecznictwem wynikającym z wyroku z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie C-188/92 TWD Textilwerke Deggendorf (Rec. s. I-833) nie można dopuścić do tego, by spółka Bolton podnosiła przed sądem krajowym zarzucane Komisji uchybienia w stosowaniu przepisów prawa Unii.
- ²¹ W tym względzie należy zauważyć, że pierwsze trzy pytania nie dotyczą ważności aktów przyjętych przez Komisję, lecz jedynie obowiązków organów krajowych, przewidzianych w przepisach Unii. Tak więc wskazana przez rząd włoski możliwość zwrócenia się przez spółkę Bolton do Sądu może mieć wpływ wyłącznie na dopuszczalność czwartego pytania, a nie na dopuszczalność wniosku o wydanie orzeczenia prejudycjalnego w całości.

- 22 W szczególności odnośnie do dopuszczalności czwartego pytania, należy zauważyć, że niewątpliwie możliwość podniesienia przez podmiot prawa przed sądem nieważności przepisów zawartych w aktach prawnych Unii zakłada, że podmiot ten nie ma prawa do wniesienia, na podstawie art. 263 TFUE, bezpośredniej skargi na te przepisy, z powodu których ponosi on konsekwencje, i nie jest w stanie żądać stwierdzenia ich nieważności (zob. ww. wyrok w sprawie TWD Textilwerke Deggendorf, pkt 23; wyrok z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie C-550/09 E i F, Zb.Orz. s. I-6213, pkt 45, 46).
- 23 Jednakże z tegoż orzecznictwa wynika, że nie może być żadnych wątpliwości, iż taka bezpośrednia skarga jest dopuszczalna (zob. ww. wyrok w sprawie E i F, pkt 48 i przytoczone tam orzecznictwo). Jednakże w tym przypadku okoliczności przedstawione we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym oraz przez włoski rząd nie pozwalają Trybunałowi na stwierdzenie, że nie ma żadnych wątpliwości, iż taka bezpośrednia skarga jest dopuszczalna.
- 24 W odniesieniu w szczególności do „decyzji” Komisji, na mocy której według rządu włoskiego spółka Bolton została wykluczona z kontyngentu taryfowego, należy stwierdzić, że ani wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, ani uwagi stron nie wskazują, czy, kiedy i w jakim zakresie decyzja ta została podana do wiadomości spółki Bolton. Ponadto rzezona decyzja nie została przedstawiona Trybunałowi, wobec czego nie mógł on sprawdzić, czy spółka Bolton była jej adresatem, a jeśli tak nie było, czy decyzja ta dotyczyła tej spółki bezpośrednio i indywidualnie, w rozumieniu art. 263 ust. 4 TFUE. Tak więc Trybunał nie może ocenić, czy nie ma żadnych wątpliwości, że skarga spółki Bolton na tę decyzję jest dopuszczalna.
- 25 W tych okolicznościach pytania prejudycjalne należy uznać w całości za dopuszczalne.

Co do istoty

W przedmiocie pytania czwartego

- 26 Poprzez pytanie czwarte, które należy rozpatrzyć w pierwszej kolejności, sąd krajowy dąży zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 308a–308c rozporządzenia wykonawczego i odpowiednich postanowień porozumienia administracyjnego należy dokonywać w ten sposób, że stoją na przeszkodzie temu, by Komisja mogła podjąć decyzję wykluczającą przedsiębiorcę z kontyngentu taryfowego przez okoliczność, że kontyngent ten został wyczerpany w dniu jego otwarcia przypadającym na niedzielę, gdy zamknięte są urzędy celne w państwie członkowskim siedziby zainteresowanego przedsiębiorcy.
- 27 Zgodnie z art. 308a ust. 1 rozporządzenia wykonawczego kontyngenty taryfowe są zarządzane „[z] zastrzeżeniem odmiennych przepisów” zgodnie z chronologicznym porządkiem dat przyjęcia zgłoszeń o dopuszczenie do swobodnego obrotu.
- 28 Artykuł 308a ust. 4 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że przydział następuje „[z] zastrzeżeniem ust. 8” przez Komisję na podstawie daty przyjęcia zgłoszenia o dopuszczenie towarów do swobodnego obrotu. W drugiej części tego przepisu wskazano, że priorytet ustalany jest zgodnie z porządkiem chronologicznym tych dat przyjęcia.
- 29 Zgodnie ze wspomnianym ust. 8 zgłoszenia o dopuszczenie towarów do swobodnego obrotu przyjęte przez organy celne dnia 1, 2 i 3 stycznia uważa się dla celów rzeczowego art. 308a za przyjęte dnia 3 stycznia. Tenże ust. 8 stanowi, że jeżeli jeden z tych dni przypada na sobotę lub niedzielę, uważa się, że zgłoszenie miało miejsce dnia 4 stycznia.

- 30 Z samej treści tych przepisów wynika, że co do zasady przydział następuje zgodnie z porządkiem chronologicznym dat przyjęcia zgłoszeń o dopuszczenie do swobodnego obrotu, niezależnie od dnia tygodnia, w którym zgłoszenia zostały przyjęte.
- 31 Ponadto, ponieważ art. 308a ust. 8 zdanie drugie rozporządzenia wykonawczego wyraźnie przewiduje przepis derogujący w przypadku, gdy 1, 2 i 3 stycznia przypada na sobotę lub niedzielę, to przepis ten wymaga istnienia ogólnej zasady, w świetle której porządek chronologiczny jest określany wyłącznie w zależności od daty przyjęcia zgłoszenia o dopuszczenie towarów do swobodnego obrotu, niezależnie od dnia tygodnia, w którym zgłoszenie to zostało przyjęte.
- 32 Wykładnia ta jest potwierdzona przez strukturę art. 308a rozporządzenia wykonawczego w zakresie, w jakim ust. 4 tego artykułu stanowi, że odstępstwo od tej ogólnej zasady stosuje się wyłącznie w okolicznościach wskazanych w ust. 8 tego artykułu, to jest w odniesieniu do zgłoszeń o dopuszczenie towarów do swobodnego obrotu przyjętych w dniach 1, 2 i 3 stycznia.
- 33 Okoliczność, że zgodnie z pkt 15 porozumienia administracyjnego zgłoszenia o dopuszczenie towarów do swobodnego obrotu przyjęte przez krajowe organy celne w niedzielę są rozpatrywane przez Komisję w poniedziałek, nie podważa wniosku wynikającego w sposób wyraźny i jednoznaczny z wykładni art. 308a rozporządzenia wykonawczego. Porozumienie administracyjne nie może bowiem ze swej natury stanowić derogacji od zasad ustanowionych w tym przepisie i nie może być zatem interpretowane w sposób sprzeczny z tym artykułem (zob. analogicznie wyroki: z dnia 11 września 2008 r. w połączonych sprawach C-75/05 P i C-80/05 P Niemcy

i in. przeciwko Kronofrance, Zb.Orz. I-6619, pkt 61; z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie C-369/07 Komisja przeciwko Grecji, Zb.Orz. I-5703, pkt 112).

- 34 Podobnie, bez znaczenia dla wykładni art. 308a rozporządzenia wykonawczego jest podniesiona przez spółkę Bolton okoliczność, że w okresie wystąpienia okoliczności faktycznych sprawy Komisja wiedziała o tym, że urzędy celne we Włoszech są zamknięte w niedzielę i że sporny kontyngent może ulec wyczerpaniu w ciągu pierwszych dni jego otwarcia.
- 35 Zdaniem spółki Bolton Komisja powinna była albo odroczyć otwarcie tego kontyngentu do poniedziałku, albo rozpatrzyć w poniedziałek przyjęte we Włoszech wnioski o przyznanie kontyngentu wraz z wnioskami przyjętymi w innych państwach członkowskich w niedzielę, w celu zagwarantowania niedyskryminacyjnego dostępu do rzeczonoego kontyngentu wszystkim przedsiębiorcom z Unii.
- 36 Należy zauważyć, że Komisji nie można zarzucić zamknięcia w niedzielę urzędów celnych we Włoszech i że z tego tylko powodu nie ciąży na niej obowiązek zarządzenia odmiennemu traktowaniu włoskich przedsiębiorców, które wynika z okoliczności, że dni otwarcia urzędów celnych we Włoszech są inne niż w innych państwach członkowskich.
- 37 W świetle powyższego na czwarte pytanie należy odpowiedzieć, że wykładni art. 308a–308c rozporządzenia wykonawczego powinno się dokonywać w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie temu, by Komisja mogła podjąć decyzję wykluczającą przedsiębiorcę z kontyngentu taryfowego przez okoliczność, że kontyngent ten został wyczerpany w dniu jego otwarcia przypadającym na niedzielę, gdy zamknięte są urzędy celne w państwie członkowskim siedziby zainteresowanego przedsiębiorcy.

W przedmiocie pytania trzeciego

- 38 Poprzez swe trzecie pytanie, które należy rozpatrzyć w drugiej kolejności, sąd krajowy dąży zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 308a–308c rozporządzenia wykonawczego i odpowiednich przepisów porozumienia administracyjnego należy dokonywać w ten sposób, że nakładają na państwo członkowskie obowiązek zwrócenia się do Komisji o zawieszenie kontyngentu taryfowego w celu zapewnienia sprawiedliwego i niedyskryminacyjnego traktowania importerów, gdy otwarcie tego kontyngentu przypada na niedzielę, dzień, w którym urzędy celne w danym państwie członkowskim są zamknięte, i gdy rzeczony kontyngent może zostać wyczerpany tego samego dnia, w którym następuje jego otwarcie, ponieważ urzędy celne w innych państwach członkowskich są otwarte w niedzielę.
- 39 W tym względzie należy zauważyć, że ewentualny obowiązek państwa członkowskiego w zakresie żądania zawieszenia kontyngentu taryfowego zakłada, że Komisja jest rzeczywiście w stanie skutecznie zawiesić otwarcie kontyngentu taryfowego z powodu zamknięcia w niedzielę urzędów celnych w państwie członkowskim.
- 40 Jednakże art. 308a–308c rozporządzenia wykonawczego nie przewidują zawieszenia otwarcia kontyngentu taryfowego w takich okolicznościach.
- 41 Ponadto, jak wskazała Komisja, takie zawieszenie kontyngentu taryfowego nie może być dopuszczalne, ponieważ musiałoby oznaczać uzależnienie otwarcia takiego kontyngentu w całej Unii od szczególnych warunków istniejących w jednym państwie członkowskim.

- 42 Wreszcie, co się tyczy przepisów porozumienia administracyjnego, jak wskazano w pkt 33 niniejszego wyroku, nie mogą one stanowić odstępstw od przepisów rozporządzenia wykonawczego.
- 43 W świetle powyższego na trzecie pytanie należy odpowiedzieć, że wykładni art. 308a–308c rozporządzenia wykonawczego powinno się dokonywać w ten sposób, że nie nakładają na państwa członkowskie obowiązku zwrócenia się do Komisji o zawieszenie kontyngentu taryfowego w celu zapewnienia sprawiedliwego i nieskryminacyjnego traktowania importerów, gdy otwarcie tego kontyngentu przypada na niedzielę, dzień, w którym urzędy celne w danym państwie członkowskim są zamknięte, i gdy rzeczony kontyngent może zostać wyczerpany tego samego dnia, w którym następuje jego otwarcie, ponieważ urzędy celne w innych państwach członkowskich są otwarte w niedzielę.

W przedmiocie pytania pierwszego

- 44 Poprzez swoje pierwsze pytanie, które należy rozpatrzyć w trzeciej kolejności, sąd krajowy dąży zasadniczo do ustalenia, czy organy celne państwa członkowskiego mogą same podjąć decyzję w zakresie wniosku o zwrot, o którym mowa art. 239 ust. 2 kodeksu celnego, gdy uznają, że nie można zarzucić Komisji żadnej nieprawidłowości, a rozpatrywany wniosek nie dotyczy żadnego z pozostałych przypadków, o których mowa w art. 905 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego.
- 45 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 899 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego krajowe organy celne są właściwe do podjęcia decyzji o przyznaniu lub odmowie zwrotu należności celnych w pozostałych przypadkach, tj. poza przypadkami przewidzianymi w ust. 1 tego artykułu, które nie są istotne dla niniejszej

sprawy, „z wyjątkiem tych, w których dokumentacja musi zostać przedłożona Komisji na podstawie art. 905”.

- ⁴⁶ Jednakże, biorąc pod uwagę, że właściwe włoskie organy celne uznały, że szczególna sytuacja, w której znalazła się spółka Bolton, nie jest wynikiem uchybienia Komisji w wypełnianiu obowiązków i że rozpatrywany wniosek o zwrot nie dotyczy innych przypadków, o których mowa w art. 905 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego, wynika z tego niewątpliwie, że włoskie organy celne, do których skierowano wniosek spółki Bolton na podstawie art. 239 ust. 2 kodeksu celnego, były właściwe do podjęcia decyzji o przyznaniu lub odmowieżądanego zwrotu.
- ⁴⁷ W świetle powyższych rozważań na pierwsze pytanie należy odpowiedzieć w ten sposób, że w przypadkach innych niż wskazane w art. 899 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego organ celny państwa członkowskiego jest właściwy do samodzielnego podjęcia decyzji w przedmiocie wniosku o zwrot, o którym mowa w art. 239 ust. 2 kodeksu celnego, gdy organ ten uzna, że Komisji nie można zarzucić jakiegokolwiek nieprawidłowości i że rozpatrywany wniosek nie dotyczy żadnego z pozostałych przypadków, o których mowa w art. 905 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego.

W przedmiocie pytania drugiego

- ⁴⁸ Poprzez swe drugie pytanie, które należy rozpatrzyć w ostatniej kolejności, sąd krajowy zasadniczo dąży do ustalenia, czy wykładni art. 239 kodeksu celnego należy dokonywać w ten sposób, że dotyczy wykluczenia importera z Unii z kontyngentu taryfowego, którego data otwarcia przypada na niedzielę, z powodu zamknięcia w niedzielę urzędów celnych w państwie członkowskim, w którym ten importer ma siedzibę.

- 49 W celu udzielenia odpowiedzi na to pytanie konieczne jest na wstępie ustalenie, czy art. 239 kodeksu celnego może co do zasady być stosowany w takich okolicznościach, jak rozpatrywane w sprawie przed sądem krajowym.
- 50 Zdaniem rządu włoskiego stosowanie art. 239 kodeksu celnego jest bowiem wykluczone, ponieważ prowadziłoby do rozszerzenia kontyngentu taryfowego poza limit ilościowy wynikający z art. 2 i 6 rozporządzenia nr 975/2003, tj. 25 750 ton.
- 51 Niewątpliwie, w sprawie przed sądem krajowym zwrot należności celnych przywozowych, zgodnie z art. 239 kodeksu celnego, oznacza, że pomimo wyczerpania spornego kontyngentu taryfowego przywóz dokonany przez importerów takich jak spółka Bolton podlegałby, z powodu zwrotu różnicy między normalnymi przywozowymi należnościami celnymi a należnościami wynikającymi z zastosowania preferencyjnej stawki dla kontyngentu taryfowego, stawce preferencyjnej.
- 52 Jednakże taki skutek nie może wykluczać stosowania art. 239 kodeksu celnego w okolicznościach takich jak rozpatrywane przed sądem krajowym, jak wynika z analizy brzmienia, struktury i celu tego przepisu.
- 53 Po pierwsze, brzmienie art. 239 kodeksu celnego nie zawiera żadnej wskazówki pozwalającej na wniosek, że stosowanie tego przepisu jest wykluczone w okolicznościach takich jak rozpatrywane przed sądem krajowym.

- 54 Następnie należy przypomnieć, że art. 239 kodeksu celnego ustanawia generalną klauzulę słuszności (wyroki: z dnia 3 kwietnia 2008 r. w sprawie C-230/06 Militzer & Münch, Zb.Orz. s. I-1895, pkt 50; z dnia 25 lipca 2008 r. w sprawie C-204/07 P C.A.S. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-6135, pkt 85).
- 55 Ponieważ importerzy mający siedzibę w państwie członkowskim, w którym urzędy celne są zamknięte w dniu otwarcia kontyngentu taryfowego, nie mogą doprowadzić do przyjęcia zgłoszenia o dopuszczeniu do swobodnego obrotu w tym samym dniu, co przedsiębiorcy mający siedziby w innych państwach członkowskich, jest słuszne, by zaradzić tej niekorzystnej sytuacji przez zastosowanie art. 239 kodeksu celnego.
- 56 Wreszcie, jeśliby uznać, że przepis ten nie może być stosowany w okolicznościach takich jak rozpatrywane przed sądem krajowym, przepisy celne Unii nie pozwalałyby na uwzględnienie niekorzystnej sytuacji, w której znaleźli się przedsiębiorcy w państwie członkowskim w stosunku do ich konkurentów w innych państwach członkowskich, co byłoby sprzeczne z celem tego przepisu.
- 57 Zatem skutki gospodarcze opisane w pkt 50 i 51 niniejszego wyroku, które wynikają nieuchronnie z zastosowania art. 239 kodeksu celnego, nie mogą co do zasady podważać stosowania tego przepisu w okolicznościach takich jak rozpatrywane przed sądem krajowym.
- 58 Jeśli chodzi o pytanie, czy warunki stosowania art. 239 kodeksu celnego są spełnione w sprawie przed sądem krajowym, należy zauważyć, że w ramach systemu współpracy sądowej ustanowionego w art. 267 TFUE do sądu odsyłającego należy rozstrzygnięcie zawisłej przed nim sprawy, podczas gdy do Trybunału należy dostarczenie wszelkich

niezbędnych wskazówek w tym zakresie w świetle prawa Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 4 lutego 2010 r. w sprawie C-14/09 Genc, Zb.Orz. s. I-931, pkt 31).

- 59 W tym celu należy wskazać, że zgodnie z art. 239 ust. 1 kodeksu celnego, w związku z art. 899 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego, można dokonać zwrotu należności celnych przywozowych, jeżeli okoliczności sprawy stanowią szczególną sytuację wynikającą z okoliczności, w których zainteresowanej osobie nie można przypisać oszustwa lub oczywistego zaniedbania.
- 60 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem tego rodzaju szczególna sytuacja ma miejsce wówczas, gdy z okoliczności danego przypadku wynika, że dłużnik znajduje się w sytuacji wyjątkowej w porównaniu do innych podmiotów gospodarczych prowadzących tę samą działalność (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie C.A.S. przeciwko Komisji, pkt 82 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 61 W tym względzie należy zauważyć, że bezspornie spółka Bolton jest w takiej samej sytuacji jak inni importerzy tuńczyka mający siedziby we Włoszech. Jednakże okoliczność ta nie wyklucza uznania, że spółka Bolton, podobnie jak inni importerzy tuńczyka mający siedziby we Włoszech, znajduje się w sytuacji wyjątkowej w stosunku do importerów tuńczyka mających siedziby w innych państwach członkowskich, ponieważ istnienie wspólnego obszaru celnego musi prowadzić do uwzględnienia zainteresowanych importerów w całej Unii.
- 62 Jeśli chodzi o przesłankę dotyczącą braku oszustwa lub oczywistego zaniedbania, należy zauważyć, że w sprawie rozpatrywanej przed sądem krajowym nie ma żadnych dowodów na istnienie oszustwa lub zaniedbania ze strony spółki Bolton.

- 63 Wreszcie, jeśli sąd krajowy stwierdzi w świetle tych rozważań, że należy uwzględnić wniosek o zwrot złożony przez spółkę Bolton, należy jeszcze sprecyzować, że kwota zwrotu nie może odpowiadać różnicy między normalnymi należnościami celnymi i stawką preferencyjną dla kontyngentu taryfowego, lecz może sięgnąć jedynie wysokości części tej różnicy, ponieważ, jak wynika z uwag Komisji, wnioski o przyznanie spornego kontyngentu taryfowego zostały uwzględnione tylko w zakresie 73,89302%.
- 64 W świetle powyższego na drugie pytanie należy odpowiedzieć, że wykładni art. 239 kodeksu celnego powinno się dokonywać w ten sposób, iż może dotyczyć wykluczenia importera z Unii z kontyngentu taryfowego, którego data otwarcia przypada na niedzielę, z powodu zamknięcia w niedzielę urzędów celnych w państwie członkowskim, w którym ten importer ma siedzibę.

W przedmiocie kosztów

- 65 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Wykładni art. od 308a do 308c rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny**

(Dz.U. L 253, s. 1), w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 214/2007 z dnia 28 lutego 2007 r., należy dokonywać w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie temu, by Komisja Europejska mogła podjąć decyzję wykluczającą przedsiębiorcę z kontyngentu taryfowego przez okoliczność, że kontyngent ten został wyczerpany w dniu jego otwarcia przypadającym na niedzielę, gdy zamknięte są urzędy celne w państwie członkowskim siedziby zainteresowanego przedsiębiorcy.

- 2) Wykładni art. od 308a do 308c rozporządzenia nr 2454/93 w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem nr 214/2007 należy dokonywać w ten sposób, że nie nakładają na państwa członkowskie obowiązku zwrócenia się do Komisji o zawieszenie kontyngentu taryfowego w celu zapewnienia sprawiedliwego i niedyskryminacyjnego traktowania importerów, gdy otwarcie tego kontyngentu przypada na niedzielę, dzień, w którym urzędy celne w danym państwie członkowskim są zamknięte, i gdy rzeczony kontyngent może zostać wyczerpany tego samego dnia, w którym następuje jego otwarcie, ponieważ urzędy celne w innych państwach członkowskich są otwarte w niedzielę.

- 3) W przypadkach innych niż wskazane w art. 899 ust. 1 rozporządzenia nr 2454/93 w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem nr 214/2007 organ celny państwa członkowskiego jest właściwy do samodzielnego podjęcia decyzji w przedmiocie wniosku o zwrot, o którym mowa w art. 239 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. L 302, s. 1) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 1791/2006 z dnia 20 listopada 2006 r., gdy organ ten uzna, że Komisji nie można zarzucić jakiejkolwiek nieprawidłowości i że rozpatrywany wniosek nie dotyczy żadnego z pozostałych przypadków, o których mowa w art. 905 ust. 1 rzeczonego rozporządzenia nr 2454/93.

- 4) **Wykładni art. 239 rozporządzenia nr 2913/92 w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem nr 1791/2006 należy dokonywać w ten sposób, że może dotyczyć wykluczenia importera z Unii Europejskiej z kontyngentu taryfowego, którego data otwarcia przypada na niedzielę, z powodu zamknięcia w niedzielę urzędów celnych w państwie członkowskim, w którym ten importer ma siedzibę.**

Podpisy